

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/52/2023
Identifikačné číslo spisu:	1410201555
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1410201555.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Ivana Rumanu v spore žalobkyne G. H., U., M. č. XX, zastúpenej splnomocnenkyňou GEDRA LEGAL s.r.o., Bratislava, Rezedová č. 25, IČO: 52 374 351, proti žalovaným 1/ Ing. Z. R., U., N. č. X, 2/ Ing. D. R., U., R. č. XX, zastúpenej žalovaným 1/, 3/ Ing. H. U., U., Y. č. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, Bratislava, Timravina č. 9, 4/ J. E., U., D. rad č. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Rohaľom Il'kivom, Bratislava, Timravina č. 9, 5/ Ing. H. X., U., X. č. X, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 6/ J. X., U., J. č. XX, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 7/ X. F., U., U. č. C. (právnej nástupkyňi po pôvodnom žalovanom T. T., zomr. dňa X. G. XXXX), zastúpenej advokátkou JUDr. Tijanou Čécezovou, Bratislava, Račianska č. 13152/69B, 8/ U. T., U., X. č. XX (právnej nástupkyňi po pôvodnom žalovanom T. T., zomr. dňa X. G. XXXX), zastúpenej advokátkou JUDr. Tijanou Čécezovou, Bratislava, Račianska č. 13152/69B, 9/ R. R., U., U. č. X, zastúpeného splnomocnenkyňou C&T Advokáti s.r.o., Bratislava, Fedinova č. 3b, IČO: 51 284 961, 10/ R. W., U., J. Y. č. XX (právneho nástupcu po pôvodnej žalovanej G. T., zomr. dňa XX. H. XXXX), zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 11/ J. W., U., I. č. XX (právnej nástupkyňi po pôvodnom žalovanom J. W., zomr. XX. J. XXXX), zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 12/ H. W., U., I. č. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 13/ PaedDr. J. W., U., F. č. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 14/ Ing. T. S., Y., X. č. XX, 15/ Ing. J. X., U., D. rad č. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 16/ J. X., U., D. rad č. XX, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 17/ Ing. N. F., U., F. č. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Annou Orthovou, Bratislava, Rebarborovou č. 1/B, 18/ M. Y., U., R. č. XX, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 19/ R. T., U., W. č. XX, zastúpeného advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, 20/ F. T., U., W. č. XX, zastúpenej advokátom Mgr. Mariánom Hrbáňom, Bratislava, Jelačičova č. 1, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11C/51/2010, o dovolaní žalovaných 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 15/, a 16/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2022 č. k. 15Co/119/2018-1181, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 9/ z a m i e t a .

Dovolanie žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/, a 16/ o d m i e t a .

Žalobkyňa má voči žalovaným 9/, 10/, 11/, 12/, 13/, 15/, a 16/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV - v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. februára 2017 č. k. 11C/51/2010-589 určil výrokom I., že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou v podiele 1/1 tých častí parcely registra „E“ č. XXXX-lesné pozemky vedených pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D., v LV č. XXXX, evidované na mape určeného operátu, ktorým podľa geometrického plánu č. XX/XXXX J. F., R., H., XXX XX Bratislava, vyhotoveného a autorizačne overeného dňa 4.9.2009, úradne overeného dňa 26.10.2009 pod. č. XXXX/XX, ktorý je súčasťou rozsudku, zodpovedajú parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape, všetky nachádzajúce sa v katastrálnom území D.: O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 300 m², O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 30 m², O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 53 m², O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 88 m², O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 93 m², O. parcela č. XXXX/X- zastavaná plocha vo výmere 75 m², O. parcela č. XXXX/X.-záhrada vo výmere 173 m², O. parcela č. XXXX/XX-zastavaná plocha vo výmere 109 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 13 m², O. parcela č. XXXX/XX-zastavaná plocha vo výmere 187 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 105 m², O. parcela č. XXXX/XX-zastavaná plocha vo výmere 102 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 31 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 455 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 3 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 136 m², O. parcela č. XXXX/XX-zastavaná plocha vo výmere 27 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 32 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 7 m² O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 4 m², O. parcela č. XXXX/XX-zastavaná plocha vo výmere 3 m², O. parcela č. XXXX/XX- záhrada vo výmere 6 m², O. parcela č. XXXX/XX-záhrada vo výmere 3 m² (ďalej len „nehnutelnosti“). Vo výroku II. žalobkyni proti žalovaným priznal nárok náhradu trov konania v rozsahu 100 %

1.1. Súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení skonštatoval, že sa v prejednávanej veci žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva na tom skutkovom základe, že postupom okresného úradu v konaní o vyporiadaní vlastníctva k pozemkom v záhradkovej osade došlo k odňatiu vlastníckeho práva k časti nehnuteľnosti v jej vlastníctve - časti parcely č. XXXX v rozsahu určenom geometrickým plánom č. XX/XXXX J. F., R., U.. Žalobkyňa, ktorá nadobudla svoje vlastnícke právo dedením, a v exekučnom konaní ako vydražiteľka, spochybnila dobromyseľnosť záhradkárov pri nadobúdaní vlastníctva, ktorý nadobudli vlastnícke právo na základe právoplatného rozhodnutia štátneho orgánu. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že námietka žalovaných, že žalobkyňa nevyužila svoje práva ako účastníčka konania pred správnym orgánom je účinná len voči tomu žalobcovi, ktorý by bol účastníkom daného konania, v ktorom bolo konštitutívne rozhodnutie vydané. Ako vyplynulo z listinných dôkazov v spise okresného úradu a výpovede žalobkyne, táto sa uvedeného konania nezúčastnila, rozhodnutia jej neboli doručované, a o priebehu konania nemala vedomosť. Rovnako súd prvej inštancie uviedol, že z geometrického plánu J. F. ako aj z jeho výsluchu vyplynulo, že zistil skutočnosti, ktoré sú uvedené v geometrickom pláne, a to presah častí nehnuteľností žalovaných do nehnuteľnosti žalobkyne. Závery geometrického plánu neboli žalovanými namietané a ani vyvrátené.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že na strane žalovaných nedošlo ani k vydržaniu vlastníckeho práva, nakoľko od nadobudnutia vlastníckeho práva v roku 2001 neuplynula zákonná 10 ročná lehota, keď žalobkyňa podala žalobu na súd v roku 2010 a správny orgán rozhodol v roku 2001. Rovnako súd prvej inštancie skonštatoval, že strany, ktoré sa v konaní bránili námietkou vydržania nároku, započítania doby užívania pozemku, podľa nájomných zmlúv, okrem svojho tvrdenia o vydržaní nepredložili súdu žiadne konkrétne dôkazy ku skutočnostiam preukazujúcim tieto tvrdenia.

1.3. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že o dobromyseľnosti nadobudnutia pozemkov pôvodnými záhradkármi sú pochybnosti, ktoré vyplývajú zo spisového materiálu vyšetrovacieho spisu Okresného

riadiťstva Policajného zboru Bratislava IV. č. ORP-XXX/OEK-BX-XXXX. K námietke žalovaných N. R. - R. R., N. F., T. T. - U. T. a X. F., Ing. Z. S., ktorí sa v konaní bránili, že sú právnymi nástupcami pôvodných nadobúdateľov, uvádzajúc, že vlastníctvo nadobudli dobromyseľne súd prvej inštancie konštatoval, že vzhľadom na vzájomnú kolíziu ochrany dobrej viery nadobúdateľov vo vzťahu k ochrane vlastníckeho práva predchádzajúcej vlastníčky - žalobkyne, na základe vykonaného dokazovania uvedení žalovaní netvrdili a ani nepreukazovali také individuálne okolnosti konkrétneho prípadu, na základe ktorých by na ne súd mohol vo vzťahu k nároku žalobkyne v ich prospech prihliadnuť.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 3/ - 8/ a žalovaných 15/ - 20/ rozsudkom z 26. januára 2022 č. k. 15Co/119/2018-1181 späťvzatie žaloby vo vzťahu k žalovanému 9/ týkajúce sa parcely registra „C“ č. XXXX/X-záhrady vo výmere 93 m² vedenej pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D., v LV č. XXXX (predtým v LV č. XXXX) nepripustil (výrok I.), výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 9/ týkajúce sa parcely registra „C“ č. XXXX/X-záhrady vo výmere 93 m² vedenej pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D., v LV č. XXXX (predtým v LV č. XXXX) zrušil a vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti výrok I. potvrdil a súčasne výrok II. vo vzťahu k odvolateľom zmenil tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že sa žalovaní 3/ - 8/, 15/ - 20/ na tomto nároku podieľajú každý v podiele 1/20 (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že sa žalovaní 3/ - 8/, 15/ - 20/ na tomto nároku podieľajú každý v podiele 1/17 (výrok III.).

2.1. Odvolací súd vo svojom odôvodnení k námietke žalovaných, že žalobkyňa nevyužila svoje práva vyplývajúce zo zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim, a tak sa už nemôže domáhať ochrany v predmetnej právnej veci uviedol, že námietka žalovaných by bola dôvodná v prípade, ak by okresný úrad so žalobkyňou konal, pričom žalovaní ani len netvrdili, nieto preukázali, žeby žalobkyňa pred okresným úradom vystupovala ako účastníčka konania, a že žalobkyňa bola pasívna. Rovnako, že žalobkyňa bola účastníčkou konania pred okresným úradom nevyplýva ani zo žiadnych rozhodnutí. Ak okresný úrad so žalobkyňou ako účastníčkou konania nekonal a napriek tomu rozhodol, svojím konaním a rozhodnutím založil duplicitné vlastníctvo, ktoré možno napraviť len v sporovom občianskom súdnom konaní. Za tohto stavu je podľa odvolacieho súdu bez právneho dôvodu to, že rozhodnutia okresného úradu sú naďalej právoplatné, vykonateľné, a že doteraz neboli zrušené, a tiež to, či rozhodnutia mali charakter konštitutívny alebo deklaratórny. Je tiež bez právneho významu, že okresný úrad podľa odvolateľov doručoval rozhodnutia neznámym účastníkom verejnou vyhláškou. Z obsahu spisu, ale ani z tvrdení žalovaných a nimi predložených dôkazov tak nevyplýva, žeby dal Okresný úrad Bratislava IV žalobkyni reálnu možnosť v konaní pred ním realizovať svoje procesné práva a povinnosti.

2.2. Odvolací súd vo vzťahu k námietke žalovaných 3/ a 4/ ohľadom preukázania naliehavého právneho záujmu žalobkyni na podanie určovacej žaloby uviedol, že v danom prípade žalobkyňa, ako aj žalovaní 1/ - 20/ majú podľa evidencie nehnuteľností vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Cieľom tohto konania je odstrániť tieto pochybnosti a určiť, resp. založiť právnu istotu, kto je vlastníkom daných nehnuteľností. Duplicitu vlastníctva, a teda aj naliehavý právny záujem, žalobkyňa preukázala geometrickým plánom č. XX/XXXX J. F., R. U.. V zhode so súdom prvej inštancie mal odvolací súd za to, že žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem a súdne rozhodnutie zabezpečí vnesenie právnej istoty do právneho postavenia žalobkyne ako aj žalovaných ohľadne tvrdených vlastníckych práv a odstráni evidovanú duplicitu vlastníctva. Zároveň sa rozhodnutím súdu dosiahne zmena zápisu v katastri nehnuteľností, čím dôjde k odstráneniu duplicity vlastníctva a k odstráneniu pochybností o tom, kto je vlastníkom predmetných nehnuteľností.

2.3. Vo vzťahu k späťvzatiu žaloby voči žalovanému 9/ odvolací súd uviedol, že so zreteľom na prezentované vážne dôvody spočívajúce v zmene vlastníckeho práva k danej nehnuteľnosti, pre ktoré žalovaní 5/ - 13/ a žalovaní 15/, 16/, 18/ - 20/ v odvolacom konaní nesúhlasia s čiastočným späťvzatím žaloby voči žalovanému 9/, a v tejto súvislosti vo vzťahu k nehnuteľnosti vedenej pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D., v LV č. XXXX (predtým v LV č. XXXX) ako parcela registra

„C“ č. XXXX/X-záhrady vo výmere 93 m², nemohol pripustiť v tejto časti späťvzatie žaloby, a zároveň uviedol, že bolo nevyhnutné v tomto rozsahu z dôvodu nesprávneho procesného postupu zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie. Aj keď žalovaný 9/ na základe kúpnej zmluvy zo dňa 16.6.2016 previedol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti na nadobúdateľa R. K., žalovaný 9/ R. R. zostáva stranou sporu. Odvolací súd na základe uvedeného poukázal na to, že žalovaný 9/ skutočnosť, že nie je už vlastníkom parcely registra „C“ č. XXXX/X-záhrady vo výmere 93 m² oznámil súdu až po uplynutí lehoty na odvolanie. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že žalovaný 9/ konal v rozpore s dobrými mravmi, keď o predmetnom súdnom konaní vedel a napriek tomu, že nebolo skončené, a nebol právoplatne a vykonateľne vyriešený právny vzťah k nehnuteľnostiam previedol časť svojho vlastníctva do vlastníctva R. K. bez toho, aby o tejto rozhodujúcej právnej skutočnosti súd informoval. Táto povinnosť mu pritom vyplývala už z ustanovenia § 101 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (konanie do 30.6.2016 súdu prvej inštancie posudzoval odvolací súd aj podľa Občianskeho súdneho poriadku), ale aj z ustanovenia § 150 ods. 1 CSP, keďže súd ďalej konal a rozhodol napadnutým rozsudkom za účinnosti Civilného sporového poriadku.

2.4. Na ďalšie námietky žalovaných ohľadom titulu nadobudnutia vlastníctva žalovaných odvolací súd v prvom rade uviedol, že súd v sporovom občianskom súdnom konaní nemôže preskúmať vecnú a právnu správnosť rozhodnutí vydaných v správnom konaní. Súd prvej inštancie sa tak podľa odvolacieho súdu mal zamerať na zistenia o tvrdených skutočnostiach zo strany žalobkyne o nadobudnutí vlastníctva k sporným pozemkom zo strany jej právnych predchodcov a ku každému svojmu záveru poskytnúť také právne odôvodnenie a vysvetlenie, ktoré nebude vzbudzovať žiadne pochybnosti o jeho správnosti a spravodlivosti, čo sa aj podľa odvolacieho súdu stalo. Nadobudnutie vlastníckeho práva k daným nehnuteľnostiam v prospech žalobkyne má tak prednosť pred žalovanými, keď rozhodujúcim hľadiskom je časové hľadisko nadobudnutia vlastníctva a spôsob a okolnosti jeho nadobudnutia. Rovnako zo spisu nevyplýva, a žalovaní ani len netvrdili, nieto preukázali, žeby žalobkyňa alebo jej právni predchodcovia vlastníctvo zákonným spôsobom „stratili“ zo svojej moci. Žalovaní, resp. ich právni predchodcovia, mohli zákonným spôsobom nadobudnúť do vlastníctva len časť zemského povrchu v záhradkovej osade W. osada, ktorú na základe nájomnej zmluvy užívali a nie aj časť parcely č. XXXX, o ktorú, bez právneho dôvodu, rozšírili užívaci priestor. Dobromyseľnosť užívania časti parcely č. XXXX nemohlo podľa odvolacieho súdu založiť ani rozhodnutie Okresného úradu Bratislava IV v roku 2001. So zdôraznením všeobecne platnej zásady súkromného práva „nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má sám“ tak žalovaní nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k označeným nehnuteľnostiam, pretože ich právni predchodcovia, neboli v rozsahu určeného duplicitného vlastníctva ich oprávnenými užívateľmi. Je podľa odvolacieho súdu v rozpore s právom, aby žalobkyňa v dôsledku zlej evidencie nehnuteľností prišla o svoje vlastnícke právo. Bolo rovnako podľa odvolacieho súdu preukázané, že už v minulosti dochádzalo k bezdôvodnému zabratiu časti pozemkov, čo nesvedčí o dobromyseľnosti nadobudnutia pozemkov pôvodnými záhradkármi.

2.5. V nadväznosti na odvoláciu argumentáciu žalovaných založenú na rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015, odvolací súd poukázal, že v danom prípade právny názor prezentovaný v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky je ojedinelý, a predstavuje odklon od doposiaľ jednotnej judikatúry tak Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky. Nemožno tiež podľa odvolacieho súdu dospieť k záveru, že rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky došlo k prelomeniu zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky, keď z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že sa právna zásada „nemo plus iuris“ dá vyjadriť aj slovami „z nepráva nemôže vzniknúť právo“, a teda žalovaní, či už ako pôvodní nadobúdatelia, ale aj ako ich právni nástupcovia nemohli platne nadobudnúť vlastnícke právo z dôvodu, že toto právo k predmetným nehnuteľnostiam nikdy platne nenadobudli, teda ak ho nemali, nemohli ho ani ďalej platne prevádzať, pričom dobrá viera žalovaných je rozhodná iba potiaľ, že jej možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu jasne vyplýva, že pre nadobudnutie vlastníctva od nevlastníka v zásade nepostačuje samotná dobromyseľnosť nadobúdateľa, že získal vlastníctvo k veci, ale musí ísť o taký prípad dobromyseľnosti, s ktorým je takáto možnosť explicitne normatívne spojená. Žalovaní, a ich právni predchodcovia, tak preukázateľne neboli oprávnenými držiteľmi parciel vymedzených geometrickým plánom č. XX/XXXX a uvedených vo výroku napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

2.6. Súd prvej inštancie tak podľa odvolacieho súdu dospel na základe vykonaných dôkazov ku

správnym skutkovým zisteniam a následne vec právne správne posúdil. Odvolatelia vo svojich odvolaniach neuvádzali, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci, či súd prvej inštancie použil nesprávny právny predpis a ktorý a ktorý správny použiť mal, resp. síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne aplikoval (vykladal) a v tejto súvislosti opätovne neuvádzali, ako mal správny právny predpis v konkrétnej právnej veci použiť. Rozsudok súdu prvej inštancie rovnako podľa odvolacieho súdu obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 CSP. Záverom odvolací súd uviedol, že rozhodol bez nariadenia pojednávania, keďže nedoplňal dokazovanie, a preto prípadné ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie.

2.7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že žalovaní v 3. až 13., 15. až 20. rade sa na tomto nároku podieľajú každý v podiele 1/17. Odvolací súd rovnako určil, že žalovaný 9/ sa podieľa rovnako na nároku žalobkyne na náhradu trov konania v rozsahu 1/17, keď sám zavinil, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bolo potrebné zrušiť vo vzťahu k pôvodne jeho nehnuteľnosti vedenej pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D. v LV č. XXXX.

3. Žalovaný 9/ (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V úvode žalovaný 9/ len zopakoval doterajší priebeh konania a uviedol, že sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, a uplatnil zásadu „nemo plus iuris“.

3.1. Dovolateľ k zásade „nemo plus iuris“ poukázal na to, že Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydal dňa 27. apríla 2021 sp. zn. 1VObd/2/2020 uznesenie k otázke možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa, a s tým spojeného prelomenia zásady „nemo plus iuris“, a rovnako poukázal na závery v ňom zhrnuté. Ďalej uviedol, že nenadobudol predmetnú nehnuteľnosť na základe absolútne neplatného právneho úkonu, ale na základe platnej kúpnej zmluvy ako štvrtý vlastník od rozhodnutia správneho orgánu. Odvolací súd podľa dovolateľa nezohľadnil závery najvyššieho súdu vyplývajúce z uznesenia Veľkého senátu, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ako príklad dovolateľ uviedol aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré pripúšťajú prelomenie zásady „nemo plus iuris“ (sp. zn. 1Cdo/160/2018, 2Cdo/231/2017, 4Cdo/102/2017, 4Cdo/95/2019, 4Cdo/142/2019, 4Cdo/28/2020, 6Cdo/71/2011 a 6Cdo/792/2015 ako aj nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 151/2016 a I. ÚS 460/2017). Podľa žalovaného 9/ súdy nižšej inštancie nezohľadnili špecifické okolnosti, za ktorých nadobudol vlastnícke právo, a aplikovali rovnaký meter na všetkých žalovaných, čím je podľa neho naplnený dovolací dôvod podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP.

3.2. Porušenie práva na spravodlivý proces, t. j. dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP videl dovolateľ v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa dovolateľa sa odvolací súd vôbec nevysporiadal so špecifickými okolnosťami, ktoré sa ho týkajú, ako ani s ďalšími jeho relevantnými argumentami. Súd prvej inštancie nezdôvodnil, prečo v spore ustálil aj jeho nedobromyseľnosť, keď nie je pôvodným vlastníkom nehnuteľností, a pozemky kupoval od rozhodnutia Okresného úradu Bratislava bez akejkoľvek vedomosti o súdnom spore, čím je podľa neho neprípustné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v bode 18.2, že porušil dobré mravy. Rovnako sa súd prvej inštancie ako ani odvolací súd nevysporiadali s otázkou prípadného vydržania jeho vlastníckeho práva, a iba povrchne konštatovali, že neuplynulo 10 rokov. Ďalej poukázal na rad ďalších prednesených argumentov, s ktorými sa podľa neho odvolací súd ani súd prvej inštancie riadne nevysporiadali. Žalovaný 9/ namietal i neurčitosť, nejasnosť a materiálnu nevykonateľnosť petitu rozhodnutia odvolacieho súdu. Nie je podľa neho možné potvrdiť iba časť výroku a časť toho istého výroku vrátiť súdu prvej inštancie. Na záver podaného dovolania požiadal dovolací súd, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu a vrátil im vec na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na nové konanie rozhodnutie.

4. Žalovaní 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ (ďalej aj ako „dovolateľa“) podali voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. b), f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b), c) CSP. V úvode zopakovali rozhodnutia súdov nižšej inštancie a uviedli, že konanie pred súdom prvej

inštancie ako aj odvolacieho súdu trvalo neprimerane dlho, pričom odvolacie konanie trvalo 5 rokov bez toho, aby odvolací súd nariadil čo len jedno pojednávanie. Týmto postupom podľa dovolateľov došlo k odňatiu práva účastníkov na rozhodnutie vo veci v primeranom čase. Rovnako majú dovolatelia za to, že vec mala byť prerokovaná podľa Občianskeho súdneho poriadku, a v konaní pred odvolacím súdom došlo k porušeniu princípu rovnakého postavenia všetkých žalovaných vylúčením konania vo vzťahu k žalovanému v 9/, resp. neprizvanie R. K. do konania na strane žalovaných. Podľa dovolateľov je takýto postup porušením práva na spravodlivý proces, ako aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. b/ CSP, keď súd v konaní konal len s pánom R., pričom mal konať s pánom K.. Dovolatelia majú za to, že všetci žalovaní sú v rovnakej pozícii ako pán R. K., a keďže jeho pozícia sa nijakým spôsobom neodlišuje od pozície v spore, nemožno iba jeho vylúčiť na samostatné konanie, keď jeho hmotnoprávna pozícia ako aj dobromyseľnosť je rovnaká ako u všetkých žalovaných. Zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti je podľa názoru dovolateľov pokusom obchádzať riadny civilný proces. Napadnuté rozhodnutie tak predstavuje neprimeraný zásah súdnej moci do základného práva účastníkov konania vlastniť majetok a dochádza k diskriminácii žalovaných.

4.1. Následne dovolatelia požiadali o odklad právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolatelia mali za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, nakoľko dovolanie je dôvodné a existuje hrozba vzniku nenapraviteľnej alebo ťažko napraviteľnej ujmy. Právnym následkom rozhodnutia odvolacieho súdu je povinnosť vrátenia nehnuteľnosti dovolateľmi, čím bude zmarený význam a účinok rozhodnutia o dovolaní, ak už dovolatelia nebudú mať možnosť užívať nimi vlastnené nehnuteľnosti. V závere podaného dovolania dovolatelia požiadali odvolací súd, aby zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného 9/ v úvode zopakovala argumentáciu predstretú počas celého konania a poukázala na aktuálnu judikatúru k zásade „nemo plus uiris“. Podľa žalobkyni žalovaný 9/ nenadobudol svoje vlastnícke právo na základe platnej kúpnej zmluvy a nebol ani dobromyseľný tak, ako to uvádza vo svojom dovolaní, rovnako ako sa odvolací súd podľa nej neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Žalobkyňa je vlastníčkou nehnuteľností od roku 1933 doteraz, a nedôslednosť orgánu štátnej správy, ktorá vytvorila nesúlad vo vlastníckych vzťahoch, nemôže byť na ujmu jej práv, keďže, ako to vyplývalo z vykonaného dokazovania, je vlastníčkou sporného pozemku. Rovnako je podľa žalobkyne spochybnená aj dobromyseľnosť žalovaného 9/ viacerými skutočnosťami. S ohľadom na uvedené, je podľa názoru žalobkyne zrejmé, že jej svedčí ústavná ochrana práva vlastniť majetok. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa uviedla, súd prvej inštancie aj odvolací súd dali jasnú, presnú, kvalifikovanú odpoveď prečo žalobe vyhovel. Poukázala na to, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, ako sa ani súd nemusí stotožniť s právnymi názormi strany sporu. Dovolaním napádaný rozsudok podľa jej názoru uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory sú vysvetlené v odôvodnení. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa požiadala odvolací súd aby dovolanie žalovaného 9/ ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

6. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaných 10/-13/, 15/ a 16/ rovnako zopakovala argumentáciu predstretú počas celého konania a poukázala na aktuálnu judikatúru k zásade „nemo plus uiris“. Žalobkyňa následne poukázala na to, že nie sú podľa nej splnené podmienky pre prípustné a dôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b), c) CSP. Podľa žalobkyni z obsahu dovolania nevyplýva konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolacím súdom ešte neriešenou) bola podľa názoru dovolateľov založená prípustnosť podaného dovolania. Z podaného dovolania vyplýva, že dovolatelia len vytýkajú odvolaciemu súdu viacero nesprávností, kritizujú správnosť jeho právnych úvah, náhľadov a záverov, ako aj neopodstatnenosť niektorých jeho konštatovaní. Rovnako podľa žalobkyne ani neprimerane dlhé konanie, na ktoré poukazujú dovolatelia nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ak mali dovolatelia v priebehu súdneho konania pocit, že dochádza k súdnym prietahom, mohli podať sťažnosť. V prípade, ak dovolatelia poukazujú na to, že odvolací súd nevytýčil pojednávanie na odvolacom súde, v tomto žalobkyňa plne súhlasí s odvolacím súdom, ktorý k tomuto uviedol, že prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné

rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalobkyňa ďalej uviedla, že súhlasí s názorom odvolacieho súdu, že ak súd prvej inštancie nekonal so stranou sporu, bolo konanie postihnuté vadou spočívajúcou v nesprávnom procesnom postupe, ktorým znemožnil R. K. uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Určite však podľa názoru žalobkyne tento úmyselný účelový prevod vlastníckeho práva v priebehu súdneho konania nezakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Ďalej zopakovala argumentáciu už uvedenú vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného 9/. Na záver žalobkyňa uviedla, že podľa jej názoru vzhľadom k tomu, že dovolanie nie je opodstatnené a v danom prípade dovolatelia nepreukázali žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, nie je dôvod vyhovieť ani návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku napádaného dovolaním, a požiadala dovolací súd aby dovolanie dovolateľov ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), vychádzajúc z argumentácie žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti, tu správne malo byť právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 9/ podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné a dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je dôvodné. V prípade dovolania žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ nie je prípustné ako podľa § 420 písm. f) CSP, tak aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP.

9. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

11. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03].

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie žalovaného 9/ podľa § 420 písm. f) CSP

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

16. Dovolací súd v súvislosti s námietkou nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku je si vedomý, že podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

17. Podľa dovolacieho súdu odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ale nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie obsahuje dostatočne primerané vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie, pričom treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť uznesenia odvolacieho súdu s potvrdzovaným uznesením vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

18. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd sa v napadnutom rozsudku výstižne a zrozumiteľne vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného 9/, vrátane argumentácie o nadobudnutí vlastníckeho práva k spornej parcele s poukazom na dobrú vieru jej nadobúdateľov, keď nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava a súdna prax umožňuje, pričom sám nenadobudol predmetnú nehnuteľnosť na základe absolútne

neplatného právneho úkonu, ale na základe platnej kúpnej zmluvy, ako v poradí štvrtý vlastník a konkrétne sa tak stalo v bodoch 24., 25.6. až 25.10. dôvodov napadnutého rozsudku, ktoré všetky sa vo svojej podstate vzťahujú aj na žalovaného 9/. Odvolací súd sa výstižne a zrozumiteľne vysporiadal aj s otázkou prípadného vydržania vlastníckeho práva vo vzťahu k dovolateľovi, stalo sa tak v bodoch 22. a 23. napadnutého rozsudku v spojení s bodom 66 rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorých v kontexte s danou námietkou vo vzťahu k dovolateľovi vyplýva základný nadobúdaci titul rozhodnutie Okresného úradu Bratislava IV, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zo dňa 16.5.2001, od právoplatnosti, ktorého do podania žaloby neuplynula 10 ročná vydržacia doba, t. j. doba uchopenia držby spornej nehnuteľnosti od prvého vlastníka na základe daného titulu až po žalovaného 9/, u všetkých bez ohľadu na ich dobromyseľnosť, čo vylučuje jej vydržanie už len z dôvodu neuplynutia vydržacej doby.

19. V reakcii na daný dovolací argument žalovaného 9/ dovolací súd upriamuje pozornosť, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Žalovaný 9/ preto neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval mu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

20. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnosti vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatury ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Navyše do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v zásade nepatrí ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

21. Z obsahu dovolania žalovaného 9/ vyplýva i namietanie neurčitosti, nejasnosti a materiálnej nevykonateľnosti „petitu“ (správne má byť výroku - pozn.) rozhodnutia odvolacieho súdu. Podľa dovolateľa nie je možné potvrdiť iba časť výroku a časť toho istého výroku vrátiť súdu prvej inštancie.

22. Najvýznamnejšou zo zásad uplatňovaných v spornom konaní je zásada dispozičná. Spočíva v možnosti procesných strán (predovšetkým žalobcu) disponovať konaním, čím procesnú iniciatívu zveruje im a nie súdu. Je primárne vecou žalobcu, akým spôsobom v duchu dispozičnej zásady ovládajúcej sporné konanie skumuluje svoje nároky do jednej žaloby - akého "práva" a voči „koľkým“ žalovaným sa v jednom konaní domáha. Ak sa žalobca rozhodne podľa seba z jasných a zrozumiteľných dôvodov podať žalobu, ktorou sa domáha viacerých práv voči viacerým žalovaným založených na spoločnom skutkovom základe, nie je možné, aby súd i v prípade zmeny skutkových okolností počas konania takto prejavenu vôľu menil, bez ohľadu na to, ktorá sporovaná strana je takouto zmenou dotknutá, resp. či je takáto zmena fakticky v prospech žalobcu.

23. Otázka vecnej legitímácie vyplýva z hmotného práva. Nesprávne určenie okruhu strán sporu v sporovom konaní nemôže súd odstrániť ex offio a nemôže o tomto nedostatku poučiť v zmysle všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 160 CSP.

24. Hmotné právo umožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému žalovanému a v prípade žalovaného 9/ aj vo vzťahu k predmetu sporu, t. j. samostatne k dvom

parcelám, ktoré v čase podania žaloby vlastnil. Tomu potom svedčí i odlišný výrok napadnutého rozsudku vo vzťahu k predmetu sporu týkajúceho sa dovolateľa ako výsledok odvolacieho prieskumu na základe ním podaného odvolania, konkrétne k parcele registra „C“ č. XXXX/X-záhrady vo výmere 93 m² vedenej pre okres Bratislava IV, Obec U.-J., katastrálne územie D., v LV č. XXXX (predtým v LV č. XXXX).

25. Vychádzajúc z postavenia žalovaných ako samostatných procesných spoločníkov (§ 76 CSP), za splnenia podmienky plurality žalovaných, založenej na rozhodnutí žalobkyne a tiež alternatívnych podmienok vzájomného súvisu žalobkyňou označených viacerých subjektov na strane žalovanej, konkrétne subjektívnej podmienky hmotnoprávnej solidarity, či právneho spoločenstva alebo podmienky skutkového (objektívneho) súvisu žalobkyňou tvrdeného skutkového stavu, ktoré podmienky (ako subjektívna, tak aj objektívna kumulácia) boli splnené, pri odlišnom rozhodnutí o samostatnom predmete sporu voči jednému zo žalovaných vedenému spoločne so spormi žalobkyne voči viacerým (ostatným) žalovaným skutkovo spolu súvisiacich, sa muselo odzrkadliť aj vo formulácii výroku napadnutého rozsudku tak, ako k tomu pristúpil súd odvolací.

Dovolanie žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ podľa § 420 písm. f), b) CSP

26. Dovolatelia námietku procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP spájajú s tvrdením o rozhodnutí vo veci v neprimerane dlhom čase, čím im súd odoprel právo na spravodlivý súdny proces.

27. V zmysle čl. 17 Základných princípov CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tomu korešpondujúce procesné právo strany sporu môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou súdu, ktorej dôsledkom sú prietahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu môže komplikovať procesným stranám výkon ich procesných práv, nápravu možno dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany. Pri úvahe, či prostriedkom ochrany strany v tomto prípade môže byť aj dovolanie, treba vziať na zreteľ, že zrušenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie dovolacím súdom nesmie byť nikdy samoúčelné a musí byť vždy spojené s možnosťou nápravy pochybenia, ktoré bolo dôvodom zrušenia. Pokiaľ sa prietahy v konaní považovali za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, zrušením napadnutého rozhodnutia by sa nemohla dosiahnuť ochrana (náprava) procesných práv sporovej strany dotknutých prietahmi.

28. Z uvedených dôvodov prietahy v súdnom konaní nie sú judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (viď napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005).

29. Dovolací súd nemal ani v prejednávanej veci dôvod odkloniť sa od doterajšej judikatúry. Dodáva, že účel procesného práva strany sporu, aby civilné sporové súdne konanie prebiehalo rýchlo a účinne (čl. 17 Základných princípov CSP) treba vždy vykladať aj v súlade s ústavným princípom právnej istoty, ktorý zahrňuje požiadavku, aby súd rozhodol vždy (až) so znalosťou všetkých významných skutkových a právnych okolností prejednávanej veci. Zo samotnej skutočnosti, že dĺžka konania nezodpovedá predstave strany, nemožno bez ďalšieho vyvodiť existenciu procesnej vady konania, ktorá by mala za následok odňatie možnosti pred súdom konať, keď aj z doterajšej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že konanie bez zbytočných prietahov nemožno presne časovo ohraničiť (III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95).

30. Dovolatelia ďalej namietajú, že vec mala byť prejednaná podľa Občianskeho súdneho poriadku.

31. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred

dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

32. V súvislosti s danou námietkou dovolací súd odkazuje na citované prechodné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ktorý nový civilný procesný kódex (CSP) nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ktorými sa zdôrazňuje princíp okamžitej aplikability procesnoprávných noriem Civilného sporového poriadku, rešpektujúc pritom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Preto aplikáciou noriem Civilného sporového poriadku nižšími súdmi po 1. júli 2016 nemohlo dôjsť k zmätočnej vade vytýkanej žalovanými 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ v ich dovolaní. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

33. K námietke porušenia princípu rovnakého postavenia všetkých žalovaných vylúčením konania vo vzťahu k žalovanému 9/, resp. neprizvanie R. do konania na strane žalovaných, ktorý procesný postup má byť podľa dovolateľov porušením práva na spravodlivý proces, ako aj naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (zrejme namietanie nekonania s R. K. ako s právnym nástupcom žalovaného 9/, na ktorého tento žalovaný počas konania previedol jednu z parciel, ktorej sa spor týka - pozn.), dovolací súd uvádza:

34. Podľa § 424 dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

35. Dovolací súd preto skúmal prípustnosť dovolania žalovaných vo vzťahu k dovolacej argumentácii vzťahujúcej sa k žalovanému 9/ z hľadiska jeho subjektívnej prípustnosti, najmä s prihliadnutím na podmienku vzniku ujmy strane, ktorá dovolanie podáva. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49). Ak je úlohou civilného sporového konania ochrana práv a právom chránených záujmov strán sporu - jednotlivcov (Čl. 2 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku), nemôže opravný prostriedok podať osoba, ktorej práva nie sú porušené. To znamená, že právo (účinne) podať dovolanie nie je dané tomu subjektu, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol negatívne dotknutý na svojich právach, pretože nie je splnená podmienka subjektívnej prípustnosti takéhoto dovolania.

36. Už v bode 22. a nasl. najvyšší súd zdôraznil, že žalovaní majú v spore postavenie samostatných procesných spoločníkov (§ 76 CSP). Znamená to, že každý zo žalovaných koná sám za seba. Každý zo žalovaných je v samostatnom právnom vzťahu k žalobkyni a spoločná je len procesná stránka veci. Ak sa rozhodlo jedným rozsudkom, je v ňom rozhodnuté o každom zo žalovaných osobitne. Výsledok sporu preto mohol byť ohľadom každého žalovaného iný. Judikatúra je konštantná i v posudzovaní úkonov spoločníkov. Platí, že procesné úkony každého samostatného spoločníka sa týkajú len jeho, nemôžu mať z nich prospech (ani ujmu) ostatní spoločníci. Rovnako povinnosť tvrdiť a preukázať tvrdenia splní len ten spoločník, ktorý tvrdil a navrhol vykonanie dôkazov. Zo vznesenej námietky premĺčania má prospech iba spoločník, ktorý ju vzniesol. Ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní jedným spoločníkom sa nevťahuje aj na ostatných spoločníkov. Zhodný režim sa vzťahuje aj na odvolacie a dovolacie konanie. Samostatný spoločník je tak oprávnený podať opravný prostriedok iba za seba.

37. Namietaním porušenia procesných práv žalovaného 9/ inými žalovanými (tu dovolateľmi) vystupujúcimi v konaní ako samostatní spoločníci, nemožno dovolateľom vo vzťahu k napadnutému rozsudku odvolacieho súdu priznať subjektívne oprávnenie na podanie dovolania vo vzťahu k danej dovolacej námietke (bod 30.).

38. Vzhľadom na spôsob vysporiadania sa najvyšším súdom s dovolacími námietkami žalovaných podľa § 420 písm. f) a b) CSP, nemožno pripustiť dovolateľmi namietaný pokus nižších súdov obchádzať riadny civilný proces, neprimeraný zásah napadnutým rozhodnutím do súdnej moci, do základného práva strany konania vlastniť majetok a namietanú diskrimináciu.

Dovolanie žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP

39. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

40. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

41. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

42. Napriek tomu, že dovolatelia boli riadne zastúpení advokátom, z ich dovolania formálne označenom i podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP najvyšší súd ani s použitím výkladového pravidla uvedeného v ustanovení § 124 ods. 1 CSP nezistil rozporovanú právnu (nie skutkovú) otázku, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. ktorá je rozhodovaná rozdielne. Navyše žiadne takéto rozdielne rozhodnutia odvolacieho súdu dovolatelia ani neoznačili. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

43. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 malo určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak dovolací súd ju riešil odlišne resp. rôzne. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia nezodpovedajú kritériu danému týmto ustanovením (1Cdo/51/2017, 2Cdo/71/2018, 3Cdo/172/2018, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/128/2017, 7Cdo/99/2018, 8Cdo/169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z tohto ustanovenia, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu (3Cdo/141/2018).

44. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky relevantnej podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa); v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania.

Dovolanie žalovaného 9/ podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP

45. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by

sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

46. V prejednávanej veci žalovaný 9/ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v súvislosti s ktorým dovolaním najvyšší súd (aj) s použitím výkladového pravidla uvedeného v § 124 ods. 1 CSP ustálil, že žalobca v podanom dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie právnej otázky „možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka dobromyseľným kupujúcim a spôsob posúdenia tejto dobromyseľnosti“. V tejto súvislosti poukázal predovšetkým na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020, v ktorom sa podľa dovolateľa najaktuálnejšie najvyšší súd vyjadril k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa a s tým spojeného prelomenia zásady nemo plus iuris. Podľa dovolateľa aj skoršie rozhodnutia umožňovali prelomenie zásady nemo plus iuris a pripúšťali nadobudnutie vlastníckeho práva (len) na základe dobrej viery nadobúdateľa nehnuteľnosti (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/160/2018, 2Cdo/231/2017, 4Cdo/102/2017, 4Cdo/95/2019 - vo vzťahu k záložnému právu ako vecnému právu, 4Cdo/142/2019, 4Cdo/28/2020, 6Cdo/71/2011, 6Cdo/792/2015 a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej aj „ústavný súd“ sp. zn. I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017).

47. Dovolací súd je pri rozhodovaní viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porov. 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020), keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania. Rovnako tak dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VOBdo/2/2020). Dovolanie podľa uvedeného zákonného ustanovenia (§ 421 CSP) je preto prípustné aj vtedy, ak je založené na rozpore dovolaním napadnutého rozhodnutia nielen s judikatúrou dovolacieho, ale aj judikatúrou ústavného súdu. Tento zásadný výklad vychádza z konceptu, že nálezová judikatúra ústavného súdu je tiež záväzná pre všetky všeobecné súdy, vrátane najvyššieho súdu a ďalej z toho, že judikatórna činnosť najvyššieho súdu a ústavného súdu sa (aj napriek tomu, že náplň ich činností je vo všeobecnej rovine iná) reálne prekrýva.

48. Vychádzajúc z uvedeného a zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (teda aj to, či je právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne) a tiež skutočnosť, že súčasná existencia predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP je bez ďalšieho z povahy veci vylúčená (keďže určitá právna otázka nemôže byť dovolacím súdom riešená ustálené a zároveň ním byť riešená rozdielne), prípustnosť predmetného dovolania posudzoval iba z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom nastolenej právnej otázky, ktorá dovolacím súdom v čase rozhodovania odvolacieho súdu aj v čase podania dovolania bola rozhodovaná rozdielne.

49. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že až donedávna existovali dve skupiny rozhodnutí najvyššieho súdu posudzujúce predmetnú právnu otázku, keď do prvej skupiny bolo možné zaradiť rozhodnutia zotrúvajúce na zásade nemo plus iuris a do druhej skupiny rozhodnutia, ktoré umožňovali prelomenie predmetnej zásady, keď práve závery vyslovené v náleze ústavného súdu zo dňa 20. apríla 2016, sp. zn. I. ÚS 239/2016 sa stali kľúčovými pre rozhodnutie napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu, ktorého závery, dá sa uvažovať, že odmietavým spôsobom rozoberá žalovaný 9/ v dovolaní, pričom poukazuje predovšetkým na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VOBdo/2/2020, ktorým uznesením sa podľa dovolateľa veľký senát vyjadril k otázke možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa a s tým spojeného prelomenia zásady nemo plus iuris.

50. Do skupiny rozhodnutí zotrvávajúcich na zásade *nemo plus iuris* patrili napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/146/2012, 2MCdo/20/2011, 3Cdo/144/2010, 3Cdo/223/2016, 5MCdo/12/2011 a 7Cdo/139/2019.

51. V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/223/2016 najvyšší súd v kontexte stretu princípov „*nemo plus iuris*“ vs. „*bona fides*“ dal za pravdu pôvodnej vlastníčke (žalobkyni), keď uviedol, že „[d]obrá viera t... ďalších nadobúdateľov je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa ... Dobrej viere ale súčasný právny poriadok žiadne iné právne následky nepriznáva. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi, nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne právo. Inými slovami: pokiaľ zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má skutočnosť prevahu nad zápisom v katastri“, zároveň ale akceptoval názor právnej teórie, podľa ktorého možno pripustiť (aj) dobromyseľné nadobudnutie vlastníctva od nevlastníka, ale len ako výnimku z pravidla (napr. nadobudnutie vlastníckeho práva pri prevode od tzv. nepravého dediča podľa § 486 Občianskeho zákonníka), ktorú možnú výnimku pripúšťal i dovolateľ, v danej veci ju ale nevzhliadol (pozn. dovolacieho súdu) . „Tieto výnimky z pravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „*nemo plus iuris* ...“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé.“. Z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu nakoniec vychádzal aj odvolací súd v napadnutom rozhodnutí.

52. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/71/2011 najvyšší súd vo veci, ktorej predmetom bolo určenie veci do dedičstva, zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie z dôvodu nesprávneho posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva. Okrem toho tiež uviedol, že „nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zjavné, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol ... Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe ... O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.“.

53. Dovolací súd k týmto rozhodnutiam najvyššieho súdu uzatvára, že tieto rozhodnutia, zhodne ako aj skoršie rozhodnutie vec prejednávajúceho senátu - sp. zn. 7Cdo/139/2019, pri ich zovšeobecnení vychádzajú zo zásady prednosti princípu „*nemo plus iuris*“, a iba ako výnimku pripúšťajú aj úspech princípu „*bona fides*“. Dokonca aj rozhodnutie ústavného súdu (I. ÚS 549/2015), ktorým sa zaoberal aj odvolací súd v napadnutom rozsudku pri riešení danej právnej otázky, ju rovnako riešil pomerovaním dvoch ústavných hodnôt - princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp „*nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*“, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z oboch základných práv, podľa ústavného súdu treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu (v podstate tak, ako to odprezentoval dovolateľ), a až na základe individuálnych okolností konkrétneho rozhodovaného prípadu zvýraznil v prospech „*bona fides*“ právny názor, že vyššie riziko tu má niešť nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere. Otázka, či sa súdy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od všeobecných právnych východísk pri interpretovaní sporu „*nemo plus iuris*“ vs. „*bona fides*“, súvisí s ich skutkovými zisteniami; zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné.

54. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie založil na zásade, že nikto nemôže previesť viac práv, než má sám, ktoré pravidlo oprel o jednotnú judikatúru tak najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu reprezentovanú rozhodnutiami sp. zn. 6Cdo/107/2001, 2MCdo/20/2011, I. ÚS 50/2010, III. ÚS 468/2010. Vyzdvihol pritom závery uznesenia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 239/2016, podľa ktorých právna zásada „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ sa dá vyjadriť aj slovami „z nepráva nemôže vzniknúť právo“, a teda žalovaní, či už ako pôvodní nadobúdatelia, ale aj ako právni nástupcovia (vrátane dovolateľa), nemohli platne nadobudnúť vlastnícke právo z dôvodu, že toto právo k predmetným nehnuteľnostiam nikdy platne nenadobudli, teda ak ho nemali, nemohli ho ani ďalej platne prevádzať, pričom dobrá viera žalovaných je rozhodná iba potiaľ, že jej možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa, ako to vyplýva z ustanovenia § 129 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dobrá viera nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne právo. Inak povedané, pokiaľ zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má táto skutočnosť prevahu nad údajmi v katastri nehnuteľností, čo je vyjadrené tým, že údaje zapísané v katastri nehnuteľností sa považujú za platné len dovtedy, kým sa nepreukáže opak.

55. Dovolací súd považuje za nevyhnutné upriamiť pozornosť na to, že v otázke prelomenia zásady „nemo plus iuris“ a s tým súvisiaceho nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa, došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu prostredníctvom uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia (ďalej len „veľký senát“) z 27. apríla 2021 sp. zn. 1VOBdo/2/2020, na ktoré rozhodnutie sa v podstatnom odvoláva aj žalovaný 9/ v podanom dovolaní.

56. Zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zverené najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05). Od 1. júla 2016 je zabezpečenie jednoty rozhodovania a jednoty judikatúry predovšetkým úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu (§ 48 Civilného sporového poriadku) [II. ÚS 252/2019].

57. K retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

58. V predmetnom rozhodnutí veľký senát vo vzťahu k nastolenej právnej otázke uzatvoril, že: (i) Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností; (ii) S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastníak nehnuteľností; (iii) Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje; (iv) Ustanoveniu § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré upravuje hodnovernosť údajov katastra, nezodpovedá výklad, podľa ktorého už len sama evidencia vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti zakladá dobrú vieru evidovaného vlastníka v to, že je vlastníak.

59. Na rozhodnutie veľkého senátu už medzičasom nadviazal najvyšší súd rozhodnutiami sp. zn. 8Cdo/278/2019, 7Cdo/174/2020, ktorú líniu sleduje najvyšší súd i v preskúmvanej veci, preto pokiaľ

odvolací súd založil svoje rozhodnutie v dovolateľom nastolenej právnej otázke na zhodnom právnom názore, podľa ktorého ochrana žalobkyne ako vlastníčky sporných nehnuteľností (vrátane tej, ktorej vlastníctva sa domáha i žalovaný 9/) je zaručovaná zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“, bez možnosti jej prelomenia ochranou dobrej viery žalovaného 9/ ako nadobúdateľa spornej parcely (za situácie, keď nešlo ani o jeden z taxatívne vymedzených prípadov, ktoré zákon v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje), treba mať za to, že jeho rozhodnutie spočíva v správnom právnom posúdení veci.

60. Obrana žalovaného 9/ založená na tvrdení, že v uznesení veľkého senátu (bod 58) najvyšší súd pripúšťa výnimku zo zásady, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka, a to v prípadoch, keď zákon, prípadne konkrétne okolnosti prípadu uprednostňujú ochranu dobromyseľného nadobúdateľa veci a umožňujú prelomenie zásady nemo plus iuris, medzi ktoré výnimky patrí aj situácia, keď osoba nadobudne vlastníctvo na základe právoplatného rozhodnutia alebo zmluvy, následne prevedie vlastníctvo na tretiu osobu a po prevode vlastníctva dôjde k zrušeniu rozhodnutia alebo k ukončeniu pôvodnej zmluvy (odstúpenie od zmluvy, rozvázovacia podmienka alebo dovolanie sa neplatnosti), čím vlastnícke právo tretej osoby (nového vlastníka), ktorá dobromyseľne nadobudla vlastníctvo, nie je dotknuté týmto zrušením rozhodnutia alebo zmluvy týkajúcej sa len pôvodného vlastníka, nakoľko v čase prevodu vlastníckeho práva bol predávajúci vlastníkom a teda bol oprávnený predmet prevodu previesť (bod 74 a nasl. uznesenia veľkého senátu), je len nepriliehavým vyňatím z kontextu daného rozhodnutia a na daný prípad nedopadá. Z rozhodnutia veľkého senátu jednoznačne vyplýva, že dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje (pozri § 486 Občianskeho zákonníka, § 446 Obchodného zákonníka, § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, § 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch a § 61 Exekučného poriadku), čo sa na danú vec nevzťahuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje. A pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného 9/, táto bola vyňatá a neprípustne (bez skutkovej súvislosti) prispôbena na danú vec z priznanej výnimky zo zásady nemo plus iuris odprezentovanej v náleze ústavného súdu z 26. januára 2021, sp. zn. IV. ÚS 65/2019, v ktorom ústavný súd vyvodil možnosť jej prelomenia z ustanovení procesného práva. V predmetnom náleze ústavný súd uviedol, že „vtedy účinný právny predpis, ktorým bol Občiansky súdny poriadok, v ustanovení § 243d ods. 2 výslovne uvádzal, že právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté. V súčasnosti účinný Civilný sporový poriadok v § 456 zakotvuje identickú úpravu, keď ustanovuje, že právne vzťahy niekoho iného než strany nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté. Z označenej právnej úpravy vyplýva, že v prípade, ak na právne pomery účastníkov súdneho konania ukončeného právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, aj keď neskôr na základe inštančného postupu zrušeným, nadväzujú ďalšie právne vzťahy, nemôžu byť tieto nadväzujúce právne pomery tretích osôb novým rozhodnutím dotknuté“ (bod 25. odôvodnenia nálezu). „Inými slovami, tretími osobami už nadobudnuté práva a povinnosti po vydaní právoplatného a vykonateľného rozhodnutia nemôžu byť ovplyvnené tým, že toto pôvodné právoplatné a vykonateľné rozhodnutie bolo zrušené a v následnom konaní boli tieto pôvodné právne pomery autoritatívnym spôsobom usporiadané odlišne od pôvodného rozhodnutia“ (bod 26. odôvodnenia nálezu).

61. Z dôvodov vyššie uvedených dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného 9/ neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý voči nemu nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jeho nedôvodné dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP zamietol podľa § 448 CSP. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP žalovaní 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ nevymedzili spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, preto ho odvolací súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

62. Dovolanía žalovaného 9/ a žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ podľa § 420 písm. f) CSP (okrem dovolacej námietky podľa bodu 30) najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže dovolania smerovali proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

63. Napokon dovolanie žalovaných 10/, 11/, 12/, 13/, 15/ a 16/ podľa § 420 písm. f) CSP o námietke podľa bodu 33. (nekonanie s Petrom Obratkom ako s právnym nástupcom žalovaného 9/, na ktorého tento žalovaný počas konania previedol jednu z parciel, ktorej sa spor týka) odmietol podľa § 447 písm. b) CSP ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

64. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

65. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.